

Vijftig jaar verhuizen naar Gent

Volgend jaar zal het vijftig jaar geleden zijn dat de immigratie van Turkse en Marokkaanse gastarbeiders naar ons land officieel werd georganiseerd. In 1964 sloot België een akkoord met zowel Turkije als Marokko om arbeidskrachten uit die landen te werven. Onze nationale economie draaide op volle toeren en kwam handen te kort. Omdat de spontane immigratie niet volstond om die nood te lenigen, begon de Belgische industrie al in de jaren veertig actief arbeiders in het Middellandse Zeegebied te rekruteren, eerst in Italië, later ook in andere landen. Sommige van deze 'gastarbeiders' keerden na verloop van tijd terug naar hun land van herkomst, maar vele anderen bleven – ondanks de economische crisis van de jaren 1970 – hier 'plakken'. Ze bouwden – en dan vooral in de grote steden en industriegebieden – een nieuw leven op en lieten hun gezin overkomen of vonden het liefdesgeluk hier. Hun kinderen gingen naar school, maakten vrienden, engageerden zich en vonden met wat geluk op hun beurt een job en een lief. Voor deze migranten van de tweede generatie lag het moederland alweer een stuk verder weg dan voor hun ouders.

Ook industriestad Gent trok decennia lang migranten uit het Middellandse Zeegebied aan (naast de klassieke migratie uit de buurlanden). Die waren, zoals bekend, vooral uit Turkije afkomstig, maar ook uit Marokko, Tunesië, Algerije, Italië en Spanje, en vele andere landen. De grote vertegenwoordiging van Turken in Gent is nochtans niet het resultaat van gerichte wervingscampagnes ter plaatse, weet historica Jozefien De Bock (STAM). Zij schreef een doctoraat over de migratie vanuit het Middellandse Zeegebied naar Gent in de periode 1960-1980. Hiervoor deed zij ook uitgebreid onderzoek in de

Vrouwen van El Ele aan het werk, jaren 1980. El Ele was een lokaal integratiecentrum, actief in de wijken Rabot en Brugse Poort. Samen met drie andere integratiecentra richtte El Ele in 1998 het Inter-cultureel Netwerk Gent vzw op (SAG, FO_DZD_00_4646)

leeszaal van De Zwarte Doos. Bij gebrek aan een vreemdelingenregister, dat voor deze periode blijkbaar niet bewaard is in Gent, bestudeerde de onderzoekster andere administratieve bronnen zoals de registers van aankomst (waarin de namen van 'nieuwe Gentenaars', samen met hun nationaliteit en hun vorige woonplaats, werden genoteerd op datum van hun inschrijving – voor zover ze in het bevolkingsregister ingeschreven werden) in het archief van Burgerzaken, de notulen van de raadplegingscommissie voor gastarbeiders (een commissie verbonden aan de gemeenteraad vanaf het begin van de jaren 1970), de aanvragen voor subsidies aan verenigingen voor gastarbeiders (archief van Sociale Zaken en Huisvesting) en het archief van de Integratiedienst van de stad Gent. Dat de Turkse gemeenschap in Gent zo groot geworden is, noemt Jo-

Sinterklaasfeest georganiseerd door Selam (Turkse Islamitische cultuur- en hulpvereniging), in 1976 (SAG, FO_DZD_00_4683)

zefien De Bock het resultaat van 'kettingmigratie'. Het begint met enkele pioniers die zich hier vestigen en die na verloop van tijd gevolgd worden door familieleden, vrienden en streekgenoten (met Emir-dag als bekend voorbeeld voor Gent). Over deze Turkse migratie schreef historica en journaliste Tina De Gendt het boek *Turkije aan de Leie*, dat in 2014 verschijnt bij uitgeverij Lannoo naar aanleiding van vijftig jaar migratie.

De herdenking van vijftig jaar Turkse en Marokkanse migratie zal niet onopgemerkt voorbij gaan, zeker niet in Gent, waar ze wordt aangegrepen om alle migratiestromen naar te stad voor het voetlicht te plaatsen. De Gentse erfgoedmusea (STAM, Huis van Alijn, MIAT) pakken uit met tal van activiteiten, tentoonstellingen en publicaties. Migrantenverenigingen en erfgoedpartners, zoals archieven, werken hieraan mee. Het grootste project krijgt vorm binnen het STAM, waar Jozefien De Bock en Tina De Gendt de stadstentoonstelling *Blijven plakken* (27 april – 2 november 2014) voorbereiden. Die zal niet plaats vinden in de gebouwen van het STAM zelf op de Bijlokesite, maar op een 35-tal plekken in de stad die van belang zijn geweest

voor migranten in Gent, bijvoorbeeld als ontmoetingsplaats, als winkel of als 'bureau' voor arbeidsbemiddeling. Voor Turkse en Marokkaanse migranten, natuurlijk, maar ook voor nieuwe Gentenaars die van elders afkomstig waren. Uit andere landen, maar evengoed uit eigen land. Tijdens de voorbije halve eeuw, maar ook vroeger, in de periode vóór de eerste officiële wervingscontracten. En niet alleen om hier in loondienst te gaan, maar soms ook om zelf een bedrijf op te starten of om hier te studeren. De definitie van migrant wordt zo verbreed dat het etiket past op zowat elke Gentenaar die niet in de stad geboren en getogen is of die geen diepgewortelde Gentse stamboom heeft. De tentoonstelling draagt een duidelijke boodschap uit: wij zijn allen – of toch bijna allen – migranten! Van de Algerijn die in de

UCO-textielfabriek aan de slag ging, over de Italiaanse roomijsdraaier die zijn eigen ijssalon opende aan de voet van het Gravensteen tot de studente uit Zomergem die naar Gent kwam studeren.

Die stromen van migranten uit verschillende regio's van herkomst en van verschillende generaties blijken elkaar trouwens meer dan eens te kruisen in Gent. De Mokabon in de Donkersteeg, bijvoorbeeld, startte in 1937 als een koffiebranderij met winkel, uitgebaat door een ingeweken, jonge Itali-

Cargadoorstraat, kinderen op straat, jaren 1970 (SAG, FO_DZD_00_465)

Slagerij Zwaenepoel in de Donkersteeg, jaren 1980 (Privéarchief Jan Zwaenepoel, Nazareth)

aanse koffiebrander. Niet alleen de 'oude Gentenaars' ontdekten daar de geneugten van een vers gebrand kopje koffie. Vanaf de jaren 1960 groeide het koffiesalon, dat intussen in een deel van de vroegere winkel was ingericht, uit tot een ontmoetingsplaats voor de nieuwe migranten uit de Middellandse Zeelanden. Het authentieke interieur met houten lambrisering ademt vandaag nog de sfeer van toen. Ook het belendende pand van slagerij Zwaenepoel, bekend om zijn lamsvlees, is zo'n plek van migratiegeschiedenis in Gent. In 1898 nam slager Désiré Zwaenepoel, afkomstig uit het West-Vlaamse Klemskerke, samen met zijn vrouw Elisa De Muelenaere de vroegere spekslagerij in de Donkersteeg over (de medaillons – met varkenskoppen! – op de negentiende-eeuwse huisgevel herinneren hier trouwens nog aan). In plaats van varkensvlees kwam er echter lamsvlees in de vitrine. Dat werd geleverd door broer Jules Zwaenepoel, 'beestenkoopman' van beroep. Decennia later – intussen stond met Jan Zwaenepoel de derde generatie aan het kapblok – vonden gastarbeiders afkomstig uit moslimlanden, die merkkelijk vaker lamsvlees op hun menu hadden staan dan de 'oude' Gentenaars, gemakkelijk hun weg naar de slagerij in de Donkersteeg (al moesten ze dan even de ogen sluiten voor de ietwat provocerende geveldecoratie).

Reden genoeg dus om de Mokabon en omgeving op te nemen als een van de 35 locaties van *Blijven plakken*. Bezoekers hoeven zich trouwens geen zorgen te maken over de openingsuren. De tentoonstellingspanelen worden buiten aangebracht en zullen dus 24 uur op 24 en 7 dagen op 7 zichtbaar zijn.

De locaties worden met elkaar verbonden door 'audioroutes'. Naast een algemeen verhaal over migratie en ondernemerschap, zullen er ook persoonlijke verhalen van migranten uit verschillende tijdvakken te beluisteren zijn. Het locatieproject krijgt eveneens een eigen website (de precieze naam is nog niet bekend), die op 27 april 2014 gelanceerd wordt. Dan is het opnieuw Erfgoeddag in Vlaanderen en Brussel, met het toepasselijke thema *Grenzeloos*. De voorbereidingen van de expo zijn intussen te volgen op deze blog: <http://stamgent.tumblr.com/>.

Op dit moment is het STAM nog volop op zoek naar historisch beeldmateriaal en verhalen. Via de blog en de pers deden de tentoonstellingsmakers onlangs nog een oproep aan zowel nieuwe als oude Gentenaars om verhalen en beelden (foto's en filmpjes) over de Gentse migratiegeschiedenis en migratielocaties met hen te delen. Daarnaast worden natuurlijk ook de beeldcollecties en archieven van Gentse erfgoedinstellingen aangesproken. Veel materiaal is te vinden in het Amsab-ISG, dat zich op de verwerving van archieven van migrantenverenigingen toelegt, maar ook in de fotocollecties van het Stadsarchief, vele afkomstig uit het archief van de stedelijke Integratiedienst.

Guy Dupont
Stad Gent, Dienst Stadsarcheologie en
Stadsarchief

Cities are good for immigrants and immigrants are good for cities

Met bovenstaande oneliner beschrijft Harvard-econoom Edward Glaeser in zijn boek *The triumph of the city* (2011) de positieve invloed van migranten op steden en van steden op migranten. In de stad zijn migranten vaak beter af dan in de dorpen waarin ze geboren werden. In de stad is de sociale controle minder verstikkend, de lonen zijn hoger en er zijn meer mogelijkheden tot sociale mobiliteit. Glaeser bestudeerde vooral de migratiebewegingen van de twintigste en van de eenentwintigste eeuw. Ook migratie naar de stad in voorgaande eeuwen is een interessant studieonderwerp.

Al in de middeleeuwen was de demografische balans van steden negatief: in de stad overtrof het aantal sterfgevallen het aantal geboortes. Stedelijke agglomeraties waren vatbaarder voor de gevolgen van epidemieën, misoogsten en dergelijke. Bovendien lag de huwelijksvruchtbaarheid in de stad lager dan op het platteland. Voor hun voortbestaan en groei waren steden dus afhankelijk van immigratie. Die immigratie gebeurde vooral vanuit het omliggende platteland. Steden ontstonden en bloeiden dan ook vooral op plaatsen waar het omringende platteland dicht bevolkt was.

Tot het midden van de veertiende eeuw waren de omstandigheden gunstig voor de verstedelijking. De nieuwe omwalling rond Gent die in die eeuw werd aangelegd, getuigt van dit vooruitgangsopti-

misme. Pest en epidemieën zorgden echter voor een stagnatie en achteruitgang van de verstedelijking. Vanaf de vijftiende eeuw is ook de migratie tussen steden een opvallend fenomeen. Deze migratie reflecteert meer dan tevoren het succes of verval van individuele steden.

Recent historisch onderzoek benadrukt de positieve rol die migranten in de premoderne stad speelden: het waren zeker geen blozende en gespierde boerenknappen die in de stad degenereerden tot bleke achterbuurttypes, een beeld dat in ouder onderzoek soms werd opgehangen. Heel wat migranten die naar de stad migreerden, brachten vaardigheden en kennis met zich mee die in de stad goed gebruikt konden worden. Ook lager geschoolden adapteerden zich soepeler dan gedacht in de stad. De meesten wisten al vaak voor hun migratie wat hun te wachten stond via persoonlijke netwerken. Het fenomeen van kettingmigratie (mensen die migreren vanuit dezelfde regio van herkomst) zorgde in eerste instantie voor selectieve concentraties van mensen in de stad. Deze buurten maakten zowel materiële als emotionele onderlinge steun mogelijk. In de jaren 1781-1782 kreeg Gent bijvoorbeeld te maken met een toevloed van Nederlanders (economische vluchtelingen) uit de omgeving van Rotterdam (Vlaardingen-Maassluis). Heel wat onder hen vestigden zich in het noorden van de stad, in de buurt van de Molenaarstraat-Prinsenhof-Tichelrei-Sleepstraat-Meerhem.

Opmerkelijk is dat uit heel wat historische cases blijkt dat het hybride karakter van het sociale en culturele leven van de migrant na zijn aankomst zijn integratie op termijn vergemakkelijkte. Het clusteren van migranten in bepaalde wijken en verenigingen bood de nieuwkomers een vertrouwde omgeving om zich te integreren in de nieuwe situatie. In het middeleeuwse Gent zijn toponiemen als Lombardien (nu Abrahamstraat) en Rijngasse/Regnessestraat (nu omgeving Biezekapelstraat) mogelijk nog indicatief voor respectievelijk de clustering van geldwisselaars (in oorsprong uit Lombardije) en wijnhandelaars (van Duitse/Rijnlandse oorsprong) in een bepaald gebied.

Pieter-Jan Lachaert
Stad Gent, Dienst Stadsarcheologie en
Stadsarchief

Bronnen in het Gentse stadsarchief die een beeld geven van migratie naar en uit Gent sinds de middeleeuwen – weliswaar telkens met de nodige methodologische problemen – zijn onder meer staten van goed (midden 14de eeuw-18de eeuw), poortersboeken (eind 15de -18de eeuw), issuebelastingen (17de-18de eeuw), archief van de Gentse gebuurten (eind 15de-20ste eeuw) en verenigingsarchieven. Op deze foto ziet u enkele documenten in verband met Germania, een vereniging van Duitse Gentenaars uit de tweede helft van de 19de eeuw (SAG, Bibliotheek, 4204)

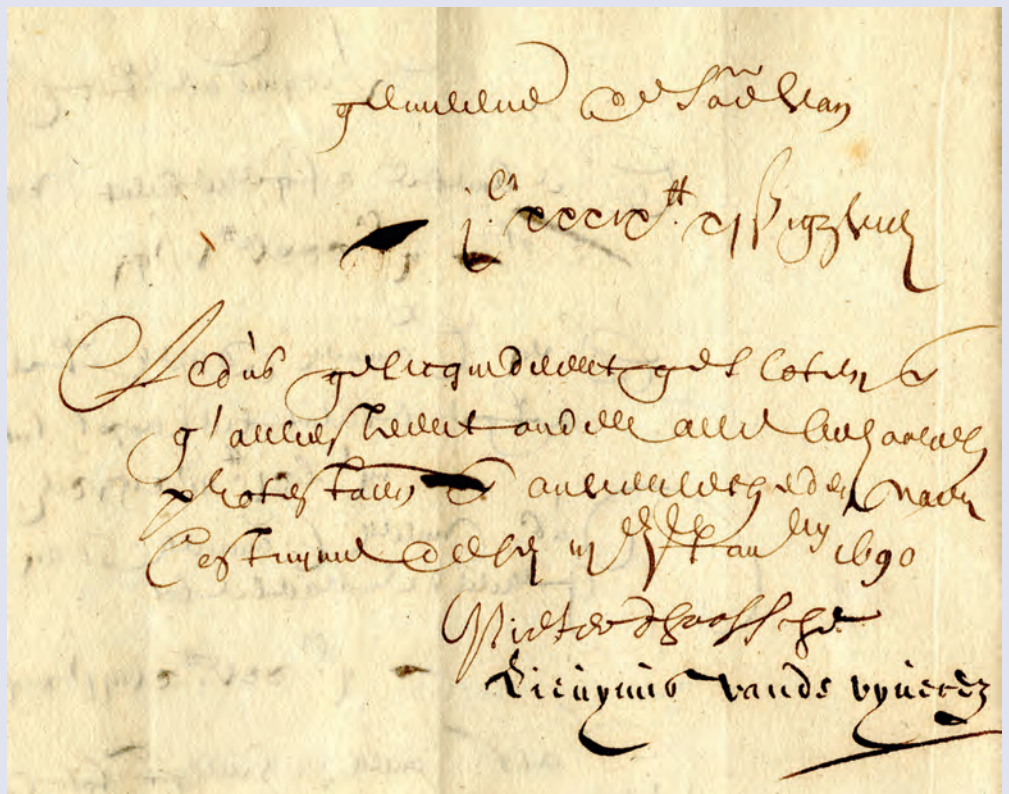
Materiële bronnen en migraties

Onderzoekers die met materiële bronnen bezig zijn, worden heel vaak geconfronteerd met grondstoffen, technieken en kennis die van elders afkomstig zijn. Al sinds verre prehistorische tijden hebben migrerende mensen mee onze samenleving bepaald en daarvan getuigen nog tal van materiële bronnen die bij archeologisch onderzoek worden aangetroffen.

Uit de voor Gent beschikbare voorbeelden vermelden we het zeventiende-eeuwse *gheleyerswerck*. De opgraving van een hoeveelheid misbaksels in de Bijlokesite gaf het startsein voor een onderzoek naar de productie van dergelijke huisraad (majolica en faïence) in Gent. De ontleding van de beschikbare geschreven bronnen door historicus Daniel Lievois, hoofdzakelijk uit het Gentse Stadsarchief, wees naar Gillis van de Vyvere. In 1661 kreeg hij van de Gentse stadsmagistraat de toestemming, om mits een hele reeks voordelen, een nieuwe manufactuur op te starten aan de Tijkstraat (nu Kortrijksepoortstraat) (SAG, Reeks 533, bundel 183, Stedewerken, Nieuwe Nijverheden, 1661). Gentenaar Van de Vyvere was opgeleid in Delft en bracht dus die kennis mee naar zijn thuisstad. Uit de boedelbeschrijvingen van zijn familie is de afzet van de productie bekend: ongeveer een derde voor de Gentse regio, een derde voor Brugge en een derde via de Leie richting Noord-Frankrijk (SAG, Reeksen 330 en 322, en Familiepapieren).

Een getuigenis uit 1698, ten tijde van zoon Marc van de Vyvere, leert dat een zekere Marcus van Haute (gewijzigde naam?) toen in het bedrijf werkte. Hij was een katholieke Ier die als soldaat uit Engeland was gevlucht (SAG, Reeks 130, nr. 1, Register van de vreemdelingen in Gent, oktober 1698) en die net als vele anderen, zoals Nicolas

French, priester in de Sint-Niklaaskerk, in die periode een nieuw leven had opgebouwd in Gent. Bij zijn vestiging in Gent had Gillis van de Vyvere maar één concurrent met een gelijkaardige manufactuur, namelijk Pieter Stockholm. In 1654 kreeg Stockholm, die uit Haarlem kwam en een eerste carrière in Delft had, de toestemming om in het Gerard de Duivelsteen *Hollants porcelain ende gheleyerswerck* te vervaardigen (SAG, Reeks 114, doos 3, Rekwesten).

Minuut van de staat van goed van jonkvrouw Maria Anna Hinnebeke, vrouw van Lieven van de Vyvere, overleden op 17 september 1689 (SAG, Reeks 332, bundel 223, nr. 26)

Archeologische vondsten, materiële bronnen en geschreven documenten brachten via de manufacturen van Stockholm en Van de Vyvere enkele voorbeelden aan het licht van mobiliteit van mensen, grondstoffen, technieken en kennis doorheen de Lage Landen in de zeventiende eeuw.

Marie Christine Laleman
Stad Gent, Dienst Stadsarcheologie en
Stadsarchief

Design bewaard. Het archief Van Den Berghe-Pauvers ontsloten

Het archief Van Den Berghe-Pauvers vormt de neerslag van meer dan een eeuw meubelproductie in Gent. Toen het bedrijf in 2011 zijn activiteiten stopzette, werd het bestand aan het Stadsarchief overgemaakt. Het CVAa (Centrum Vlaamse Architectuurarchieven) begeleidde mee de overdracht en documenteerde de werkprocessen net voor de stopzetting. Hoewel de familie al sinds 1740 actief was in de houtnijverheid, dateren de oudste stukken uit 1900. Het archief documenteert de bedrijfsactiviteiten, waaronder zowel het ontwerp als de productie van meubels en interieurs, doorheen de twintigste eeuw.

het bedrijf overnam, werd de weg van de moderne vormgeving gevolgd. Bekende architecten en vormgevers als Jos de Mey, Robert Verbanck en Gaston Eysselinck ontwierpen meubels en interieurs voor de zaak of rekenden op de fabriek voor de productie van hun ontwerpen. Vooral in de jaren 1950 en 1960 speelde het bedrijf een belangrijke rol binnen de beweging omtrent het moderne en sociale wonen. Hiervoor werd onder andere samengewerkt met de Boerinnenbond, de nv Welvaart en de Katholieke Arbeiders Vrouwengilde (KAV). De firma was op een groot aantal binnen- en buitenlandse tentoonstellingen en beurzen aanwezig en ontving verschillende onderscheidingen van het Brusselse

Ontwerp voor een bar in de bridgezaal van de Artevelde V.T.B. club - Gent (VDB-P_493)

In 1907 vestigden de broers Désiré en Florimond Vanden Berghe de familiezaak in de Meibloemstraat, waar het tot de sluiting in 2011 bleef. Van Den Berghe-Pauvers was een toonaangevende naam binnen het Belgisch design. Vanaf het einde van de jaren 1930, toen Désirés zoon Albert de leiding over

Design Centre. Alberts kinderen, Hilda, Bob en Dries, zetten het werk verder, met de *Cirkante tafel* van Bob Vanden Berghe als bekendste ontwerp.

Veel zorg werd besteed aan de productie en het ontwerp, maar had de familie ook aandacht voor het

‘oud papier’? Oorspronkelijk werd het archief bewaard in kartonnen dozen in de magazijnen. Toen bij een bominslag in 1944 een aantal fabrieksgebouwen verwoest werd, ging vermoedelijk een deel van dat archief verloren. Desondanks bleef het bedrijfsarchief vrij volledig bewaard. Naast boekhouding, een groot aantal klantendossiers, briefwisseling en andere administratie omvat het ook een grote hoeveelheid tekeningen, een fotocollectie en een ver-

Foto van Albert Vanden Berghe bij de stoel (ontwerper Rik Gerard) die met het Gouden Kenteken bekroond werd (VDB-P_1743)

zameling boeken en tijdschriften. Maquettes en prototypes maken er daarentegen geen deel van uit; deze werden bij de sluiting van de fabriek verkocht.

Bij de overdracht van het archief was het bestand grotendeels ongeordend. De oorspronkelijke orde van het archief werd immers verstoord in de jaren 1960. De laatste generatie bedrijfsleiders koos er toen voor om, in een poging de geschiedenis van het bedrijf zo goed mogelijk te bewaren voor het nageslacht, een deel van het archief af te zonderen

in een vijftigtal ringmappen. Oudere dossiers werden deels of volledig uit de kartonnen dozen gehaald en stuk voor stuk in plastic hoesjes gestoken en in de mappen ondergebracht. Ook foto's, krantenknipsels met vermeldingen van het bedrijf en briefwisseling werden opgenomen. De stukken werden niet geordend, recente en oude stukken werden door elkaar gestoken en verschillende onderwerpen volgden elkaar willekeurig op. De mappen werden door de bedrijfsleiders gezien als het eigenlijke archief en bevatten ongeveer 3500 losse stukken.

Ik koos ervoor deze stukken opnieuw in het archief op te nemen omdat ze er immers post factum waren uitgehaald. Door het afzonderen verloren de archiefstukken hun band met de rest van het archief en met hun context. Hoewel de bedrijfsleiders in de eerste plaats de belangrijkste stukken wilden bewaren voor het nageslacht, bleek uit de inhoud van de mappen dat dit criterium niet streng werd gevolgd. De keuze om een document te selecteren was arbitrair: zo zijn alle dossiers omtrent de publiciteitscampagnes van 1959 tot 1973 in de mappen terechtgekomen en werd enkel het dossier over de campagne van 1962 apart bewaard.

Het archief werd de voorbije maanden volledig geïnventariseerd en is nu vlot te raadplegen. Het is een interessante bron voor onderzoek naar de Belgische meubelkunst en interieurvormgeving in de twintigste eeuw. Binnen het bedrijf was er een grote aandacht voor de eigen geschiedenis, doorheen de jaren werden vermeldingen van het bedrijf in de pers bijgehouden en ook de productietechnieken en -processen zijn goed gedocumenteerd. De collectie bewaarde foto's toont zowel de geproduceerde meubels en interieurs als de ateliers en fabrieksgebouwen in de Meibloemstraat, die binnenkort worden afgebroken. Veel stukken zijn niet alleen interessant voor onderzoekers maar ook vanuit een artistiek standpunt. Verschillende presentatietekeningen van meubels en interieurs van de hand van onder andere de 'huisontwerpers' Albert, Désiré en Bob Vanden Berghe, maar ook van Jos de Mey en Emiel Veranneman bleven bewaard.

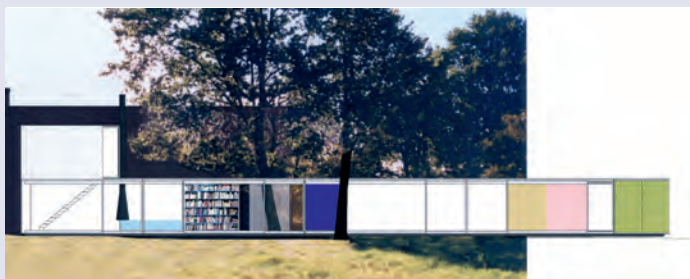
Het archief van de meubelfabriek Van Den Berghe-Pauvers, die een eeuw lang zorgde voor 'het betere meubel in ieders bereik', is nu ook voor iedereen toegankelijk.

Lieze Neyts
Student Master Archivistiek, VUB

Maarten Van Severen online

Op 28 mei werd in het STAM de databank gelanceerd die het archief van ontwerper Maarten Van Severen doorzoekbaar maakt. De voorstelling ervan was het slot van een project dat meer dan drie jaar liep met de steun van de Vlaamse Overheid. De Maarten Van Severen Foundation voerde dit project uit vanuit De Zwarte Doos, waar het archief van Maarten Van Severen sinds eind 2008 wordt bewaard.

De databank is ontwikkeld met de open source software ICA-AtoM. De dossiers zijn beschreven volgens de internationale standaard ISAD(G) en volgens de hiërarchische structuur van het archiefschema. In de databank kan je zoeken via die boomstructuur, via trefwoorden (personen, types, locaties) of via full text. De steekkaarten die het resultaat zijn van de zoekopdracht geven een idee van de omvang en de inhoud van het dossier en verwijzen naar de vindplaats in het depot van De Zwarte Doos.

Het keukenpaviljoen voor de traiteurszaak van de broers Boxy in Deurle (MVS, dossier 138)

Aan de databank is een aparte beeldbank gekoppeld, omdat Ica-Atom maar 1 beeld per steekkaart voorziet en de MVS Foundation de projectdossiers met meer beelden wilde illustreren. Voor elk project werd daarom een selectie gemaakt van visueel aantrekkelijke en interessante documenten.

De databank en de beeldbank zijn te raadplegen via www.maartenvanseveren.be.

Eva Van Regenmortel
The Maarten Van Severen Foundation

Inhoud

- 1 Vijftig jaar verhuizen naar Gent
- 4 Cities are good for immigrants and immigrants are good for cities
- 6 Materiële bronnen en migraties
- 7 Design bewaard. Het archief Van Den Berghe-Pauvers ontsloten
- 8 Maarten Van Severen online

Colofon

@rchieflink is de driemaandelijke nieuwsbrief van 't Archief. Gent on Files (GOF), de vriendenkring van het Stadsarchief van Gent

Het abonnement is begrepen in de lidmaatschapsbijdrage van de vzw: 18 euro individuele leden, 20 euro gezin, 30 euro steunende leden en 250 euro ereleden.

Een los nummer kost 5 euro.

Rekeningnummer:

IBAN: BE31 0003 2520 7755 BIC: BPOTBEB1

Contactgegevens GOF

De Zwarte Doos, Dienst Stadsarcheologie en Stadsarchief
Dulle-Grietlaan 12, 9050 Gentbrugge

Tel. (09) 266 57 60

E-mail: stadsarchief@gent.be

Web: www.gentonfiles.be

Coördinatie en eindredactie

Guy Dupont, Pieter-Jan Lachaert,
Marie Christine Laleman, Valérie Meillander,
Piet Veldeman

Foto's en illustraties

Storm Calle

Ontwerp logo

Erika Vanderstockt

Verantwoordelijke uitgever

Piet Veldeman, Ooistraat 10, 9041 Oostakker

Vormgeving

Candace Verbeke

Druk

NV Drukkerij Verbeke, Gent

ISSN - nummer: 1376-2966